

دستورالعمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی

تاریخ آیین نامه: ۱۳۹۰/۰۵/۱۹

مقدمه:

به منظور ساماندهی و حمایت از فعالیت نشریات دانشگاهی و قانونمند کردن اینگونه فعالیت ها، نهادینه ساختن فضای آزاداندیشی، نقد و گفت و گوی سازنده و تأکید بر حق آزادی بیان، همچنین ایجاد فرصت های فراگیری مهارت های روزنامه نگاری و ارتقای سطح دانش عمومی و تخصصی دانشگاهیان، و براساس ماده ۵ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی (مصوب جلسه ۵۴۰ مورخ ۸۳/۳/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی)، دستورالعمل اجرایی این ضوابط به شرح ذیل به تصویب می رسد:

بخش اول: تعاریف و کلیات

ماده ۱- مطابق بند ۱ ماده ۱ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، کلیه نشریاتی که به صورت ادواری، گاهنامه یا تک شماره، نیز نشریات الکترونیکی که با نام ثابت و تاریخ نشر در زمینه های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، علمی، اقتصادی، هنری، ادبی و ورزشی توسط هر یک از دانشجویان، تشکل ها و نهادهای دانشگاهی، استادان و اعضای هیئت علمی یا گروهی از ایشان در دانشگاهها منتشر و در محدوده دانشگاهها توزیع می شوند، نشریه دانشگاهی محسوب و تحت شمول این دستورالعمل قرار می گیرند.

تبصره ۱- عنوان های فرهنگی و اجتماعی، زمین ههای عقیدتی، صنفی و رفاهی، خبری و طنز را نیز در برمیگیرند.

تبصره ۲- نشریات علمی که توسط اعضای هیئت علمی، دانشجویان، تشکل های دانشجویی یا انجمن های علمی دانشجویی منتشر می شوند مشمول این آیین نامه هستند.

تبصره ۳- نشریات دانشگاهی می توانند ویژه نامه هایی به مناسبت های مختلف منتشر کنند.

تبصره ۴- وبلاگ ها و سایت های شخصی دانشجویان و اعضای هیئت علمی که از نشان دانشگاه یا تشکل های دانشگاه استفاده نمی کنند از شمول این آیین نامه خارج جاند.

تبصره ۵- پردیس های دانشگاهی، خوابگاهها، بیمارستان های آموزشی، مراکز بهداشتی درمانی و اردوگاهها در حکم محدوده دانشگاه محسوب می شوند و توزیع نشریات دانشگاهی در خارج از محدوده دانشگاهها، منوط به کسب مجوز از مراجع ذیربط است.

تبصره ۶- علاوه بر توزیع نشریات دانشگاهی در محل دفتر نشریه یا دفتر تشکل (اعم از تشکل های اسلامی، شوراهای صنفی، انجمن های علمی، کانون های فرهنگی و...) یا دستگاه صاحب امتیاز نشریه، دانشگاهها موظف به تعیین محل هایی مناسب در داخل محدوده دانشگاه (براساس تعریف تبصره ۵) برای توزیع نشریات دانشگاهی میباشند. توزیع نشریات در خارج از این مکان ها تخلف محسوب می شود.

ماده ۲- منظور از دانشگاه در این دستورالعمل کلیه دانشگاهها، مراکز آموزش عالی و مراکز و واحدهای مرتبط دانشگاهی و واحدهای دانشگاهی است.

تبصره: از این پس در این دستورالعمل به اختصار «دستگاه» نامیده می شوند.

ماده ۳- کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی

براساس بند ۱ ماده ۲ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، در هر دانشگاه کمیته های تحت عنوان «کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی» زیر نظر «شورای فرهنگی دانشگاه» تشکیل می شود که در این دستورالعمل به اختصار «کمیته ناظر» نامیده می شود

ماده ۴- ترکیب کمیته ناظر به شرح زیر است:

۱- معاون دانشجویی فرهنگی دانشگاه (رئیس کمیته)

۲- نماینده تام الاختیار و دائم دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه

۳- یک حقوقدان به انتخاب رئیس دانشگاه

۴- سه نفر عضو هیأت علمی دانشگاه به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه

۵- مدیر امور فرهنگی دانشگاه (دبیر کمیته)

۶- سه نفر از مدیران مسئول نشریات دانشگاهی به انتخاب مدیران مسئول نشریات دانشگاه که یک نفر از ایشان عضو عل یالبدل محسوب می شود.

تبصره ۱: دانشگاههایی که این کمیته در آنها تشکیل نشده است یک ماه فرصت دارند تا انتخابات نمایندگان مدیران مسئول را برگزار کنند و طی این یک ماه کمیته می تواند بدون حضور نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی تشکیل شود.

تبصره ۲: شیوه نامه انتخاب نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی توسط شورای مرکزی ناظر هر دستگاه (ماده ۸) تصویب خواهد شد.

تبصره ۳: معاونت دانشجویی و فرهنگی هر دانشگاه موظف است براساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر نسبت به برگزاری انتخابات جهت تعیین نمایندگان مدیران مسئول اقدام کند.

تبصره ۴: اعضای انتخابی کمیته ناظر برای مدت یک سال با ابلاغ رئیس دانشگاه انتخاب می شوند.

تبصره ۵: چنانچه نماینده اصلی مدیران مسئول عضو کمیته ناظر بر اساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر، شرایط عضویت در کمیته ناظر را از دست بدهد عضو علی البدل جایگزین وی خواهد شد.

تبصره ۶: دبیرخانه کمیته ناظر در حوزه معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه مستقر و با مسئولیت دبیر، متولی انجام امور اداری و اجرایی کمیته ناظر است.

ماده ۵- جلسات کمیته ناظر ماهانه یکبار با دعوت مکتوب از کلیه اعضا تشکیل می شود. جلسات با حضور حداقل سه نفر از اعضای دارای حق رأی، رسمی است و مصوبات آن نیز با رأی اکثریت معتبر است. ضروری است دعوتنامه اعضای جلسه حداقل سه روز پیش از موعد جلسه با اعلام دستور جلسه توسط دبیر کمیته ارسال شود.

تبصره ۱: در صورتی که هر یک از اعضا، شاکی خصوصی یا مشتکی عنه باشد، در زمان رسیدگی به شکایت مطروحه، حق رأی نخواهد داشت.

تبصره ۲: دبیرخانه کمیته ناظر موظف است صورتجلسات کمیته را به طور مرتب به دبیرخانه شورای مرکزی ناظر هر دستگاه ارسال کند.

تبصره ۳: در موارد خاص بنا به نظر رئیس کمیته، جلسه ویژه می تواند با دعوت شفاهی یا کتبی وی از اعضای جلسه و بدون در نظر گرفتن ارسال دعوتنامه معمول به صورت فوق العاده و فوری (حتی در همان روز) تشکیل شود.

ماده ۶- وظایف کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی به شرح زیر است:

۱- بررسی درخواست و صدور مجوز انتشار مطابق بخش دوم این دستورالعمل

۲- نظارت بر عملکرد نشریات دانشگاهی و تذکر اولیه در صورت لزوم

۳- رسیدگی به تخلفات و شکایات ناشی از عملکرد نشریات دانشگاهی مطابق بخش ۶ این دستورالعمل

۴- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل، مصوبات و شیوه نامه های شورای مرکزی ناظر

۵- بررسی محتوایی نشریات دانشگاه در جلسه ماهیانه کمیته ناظر و ارسال نتایج آن به شورای مرکزی ناظر

۶- برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان نشریات دانشجویی اعم از صاحبان امتیاز، مدیران مسئول، سردبیران و سایر عوامل اجرایی بر اساس برنامه آموزشی شورای مرکزی ناظر

ماده ۷- شورای فرهنگی هر دانشگاه مرجع تجدید نظر در تصمیمات و آرای کمیته ناظر همان دانشگاه است.

ماده ۸- براساس بند ۴ ماده ۲ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، در هر دستگاه شورایی با عنوان «شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی» تشکیل می گردد که در این دستورالعمل به اختصار «شورای مرکزی ناظر» نامیده می شود.

ماده ۹- ترکیب شورای مرکزی ناظر به شرح زیر است:

- ۱- معاون فرهنگی دستگاه متبوع (رئیس شورا)
 - ۲- معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
 - ۳- معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها یا نماینده تام الاختیار رئیس نهاد
 - ۴- یک نفر حقو قدان به انتخاب معاون فرهنگی دستگاه متبوع
 - ۵- مدیرکل امور فرهنگی دستگاه متبوع (دبیر شورا)
 - ۶- سه نفر از مدیران مسئول نشریات دانشگاهی به انتخاب مدیران مسئول نشریات دانشگاههای کشور که یک نفر از آنها عضو علی البدل محسوب می شود.
- تبصره ۱: در صورت نبودن پست معاون فرهنگی یا مدیرکل امور فرهنگی یا عناوین مشابه انتخاب رئیس و دبیر شورا بر عهده رئیس دستگاه و در سطح معاونان و مدیران کل دستگاه می باشد.
- تبصره ۲: دبیر شورا طبق شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر، نسبت به برگزاری انتخابات نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی جهت عضویت در شورای مرکزی ناظر اقدام خواهد کرد.
- تبصره ۳: اعضای انتخابی شورای مرکزی ناظر برای مدت یک سال با ابلاغ رئیس شورا انتخاب می شوند.
- تبصره ۴: چنانچه نماینده اصلی مدیران مسئول عضو شورای مرکزی ناظر شرایط عضویت در شورا را براساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر از دست بدهد عضو علی البدل جایگزین وی خواهد شد. مسئولیت تشخیص استمرار شرایط عضویت نماینده مدیران مسئول بر عهده دبیر شورا است.
- تبصره ۵: دبیرخانه شورای مرکزی ناظر در اداره کل امور فرهنگی وزارت یا دستگاه متبوع یا عناوین مشابه مستقر و دبیر شورای مرکزی ناظر متولی انجام امور اداری و اجرایی شورا است.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات شورای مرکزی ناظر به شرح زیر است:

- ۱- سیاستگذاری در حوزه کلان نشریات دانشگاهی
- ۲- رسیدگی به اعتراضات در خصوص عدم صدور مجوز نشریات دانشگاهی
- ۳- تجدید نظر در تصمیمات شورای فرهنگی دانشگاه در خصوص نشریات دانشگاهی
- ۴- رسیدگی به اعتراضات ناشی از تصمیمات و عملکرد شورای فرهنگی دانشگاه در زمینه نشریات دانشگاهی
- ۵- تدوین شیوه نامه های اجرایی
- ۶- تفسیر مفاد دستورالعمل حاضر
- ۷- نظارت بر عملکرد کمیته های ناظر بر نشریات دانشگاهها
- ۸- ایجاد وحدت رویه بین کمیته های ناظر دانشگاهها
- ۹- تدوین برنامه آموزشی برای متقاضیان نشریات دانشگاهی
- ۱۰- اخذ و بررسی نتایج گزارش محتوایی نشریات دانشگاهی از کمیته های ناظر و ارائه آن به رییس دستگاه تبصره: مصوبات شورای مرکزی ناظر قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۱۱- جلسات شورای مرکزی ناظر حداقل هر ۲ ماه یک بار با دعوت مکتوب از کلیه اعضا یک هفته قبل از زمان جلسه با اعلام دستور جلسه توسط دبیر شورا تشکیل می شود و جلسات با حضور حداقل ۵ تن از اعضای دارای حق رأی، رسمی و مصوبات آن با رأی اکثریت معتبر است.

بخش دوم: نحوه درخواست مجوز و شرایط انتشار نشریات دانشگاهی

ماده ۱۲- متقاضی امتیاز انتشار نشریه دانشگاهی باید درخواست کتبی خود را با اعلام مشخصات خود و مدیر مسئول، سردبیر، نام نشریه، زمینه و ترتیب انتشار (موضوع ماده ۱) به انضمام تصریح به پایبندی به قانون اساسی، قوانین موضوعه و این دستورالعمل، به دبیرخانه کمیته ناظر طبق فرم پیوست شماره ۱ تسلیم کند.

تبصره ۱: زمینه انتشار نشریه ای که صاحب امتیاز آن شخص حقوقی است نباید مغایرتی با اساسنامه آن تشکل یا نهاد داشته باشد.

تبصره ۲: نشریات دانشجویی موظفند صرفاً در زمین‌هایی که مجوز اخذ کرده اند به فعالیت بپردازند.

تبصره ۳: متقاضی امتیاز انتشار گاهنامه باید حداقل و حداکثر زمان انتشار نشریه خود را درخواست کتبی خود مشخص نماید.

ماده ۱۳ متقاضی امتیاز نشریه باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- یکی از دانشجویان یا اعضای هیأت علمی به عنوان شخص حقیقی یا تشکل، نهاد، انجمن، کانون، یا یکی از بخش‌های دانشگاه یا هر شخص حقوقی دیگر در دانشگاه

۲- عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در مورد دانشجویان و انفصال موقت از خدمت در مورد اعضای هیأت علمی

تبصره ۱- افراد مشمول بند ۲ پس از یک سال از تاریخ اتمام محرومیت می‌توانند به عنوان صاحب امتیاز نشریات دانشگاهی فعالیت کنند و در صورت محکومیت مجدد به طور دائم محروم می‌شوند.

تبصره ۲- در صورتی که صاحب امتیاز یکی از شرایط فوق را از دست بدهد، ظرف یک ماه پس از ابلاغ کمیته ناظر می‌تواند درخواست انتقال امتیاز نشریه را به شخص واجد شرایط دیگر به کمیته ناظر ارسال کند، در غیر این صورت امتیاز نشریه لغو می‌شود. کمیته ناظر موظف است ظرف مدت ۲ هفته از تاریخ وصول درخواست متقاضی، نظر خود را اعلام کند.

ماده ۱۴ شرایط مدیر مسئول به شرح زیر است:

۱- دانشجو بودن یا عضویت در هیأت علمی یا مدیر یکی از واحدهای اداری همان دانشگاه

۲- عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در مورد دانشجویان، انفصال موقت از خدمت در مورد اعضای هیأت علمی و عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در کمیته تخلفات اداری برای کارکنان.

۳- عدم سابقه مشروطی برای دو نیم سال متوالی یا سه نیم سال متناوب برای دانشجویان در هنگام معرفی به عنوان مدیر مسئول.

۴- گذراندن دو نیمی مسال تحصیلی و حداقل ۲۸ واحد درسی (دوره‌های کاردانی و کارشناسی).

دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری از شمول این بند مستثنی هستند.

۵- عدم شهرت به فساد اخلاق.

تبصره ۱: شهرت به فساد اخلاق صرفاً با اجماع کلیه اعضای کمیته ناظر قابل احراز است.

تبصره ۲: مدیر واحد اداری فقط می‌تواند مدیر مسئول نشریه اداره متبوع خود باشد.

تبصره ۳: افراد مشمول بند ۲ پس از یک سال از تاریخ اتمام محرومیت می‌توانند به عنوان مدیرمسئول نشریات دانشگاهی فعالیت کنند و در صورت محکومیت مجدد این افراد به طور دائم محروم می‌شوند.

تبصره ۴: در صورتی که مدیر مسئول یکی از شرایط را از دست بدهد، صاحب امتیاز موظف است ظرف یک ماه مدیر مسئول جدید را به کمیته ناظر معرفی کند، در غیر این صورت امتیاز نشریه لغو می‌شود. کمیته ناظر موظف است ظرف مدت ۲ هفته در این خصوص اعلام نظر کند.

تبصره ۵: سردبیر نشریه باید کلیه شرایط فوق را دارا باشد.

ماده ۱۵- انتشار نخستین شماره نشریه منوط به طی دوره آموزشی و اخذ گواهی پایان دوره توسط صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر براساس برنامه آموزشی مصوب شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی است.

تبصره: هر کمیته ناظر موظف است در هر نیم سال تحصیلی حداقل دو دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی آن دستگاه برگزار کند.

ماده ۱۶- هیچ کس نمی تواند در زمان واحد صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر بیش از یک نشریه باشد.

ماده ۱۷- در صورتی که تقاضانامه ها ناقص یا متقاضیان امتیاز یا مدیران مسئول نشریات فاقد شرایط مقرر در این دستورالعمل باشند کمیته ناظر موظف است مراتب را به صورت مکتوب و با استناد به دلایل و مدارک لازم حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ دریافت و ثبت درخواست به متقاضیان اعلام کند.

ماده ۱۸- درج شناسنامه نشریه شامل زمینه نشر، نام صاحب امتیاز، مدیر مسئول، سردبیر یا شورای سردبیری دانشگاه صادر کننده مجوز، شماره، تاریخ انتشار و دوره نشر در هر شماره نشریه الزامی است.

ماده ۱۹- چنانچه صاحب امتیاز نشریه ای متقاضی توزیع آن در سایر دانشگاهها باشد باید تقاضای خود را با ذکر محدوده توزیع به کمیته ناظر دانشگاه تسلیم کند. کمیته ناظر دانشگاه در صورت موافقت، موظف است ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول، درخواست را جهت اعلام نظر نهایی به کمیته ناظر دانشگاه مقصد ارسال کند. شورای مرکزی ناظر موظف است پس از اعلام نظر دانشگاه مقصد ظرف دو ماه نسبت به درخواست مزبور اعلام نظر کند.

تبصره ۱: در صورت عدم موافقت کمیته ناظر دانشگاه، متقاضی می تواند اعتراض خود را به شورای مرکزی ناظر اعلام کند. تبصره ۲: نظارت و رسیدگی به تخلفات یا شکایات این نشریات بر عهده کمیته ناظر دانشگاه صادر کننده مجوز (دانشگاه مبدأ) است.

ماده ۲۰- اتحادیه ها و تشکلهای دانشگاهی، مجامع فرهنگی و شورا های صنفی دانشجویی دارای مجوز رسمی که در بیش از یک دانشگاه فعالیت داشته و متقاضی انتشار نشریه باشند می توانند درخواست خود را به شورای مرکزی دستگاه مربوطه اعلام کنند. نظارت و رسیدگی به شکایات و تخلفات این گونه نشریات بر عهده شورای مرکزی ناظر است.

تبصره: شرایط ناظر بر صدور مجوز، صاحب امتیاز و مدیر مسئول و سردبیر ای نگونه نشریات تابع این دستورالعمل است.

ماده ۲۱- کمیته ناظر موظف است در صورت فراهم بودن شرایط قانونی انتشار نشریه، حداکثر ظرف ۲۰ روز نسبت به صدور مجوز اقدام کند.

ماده ۲۲- در صورتی که کمیته ناظر با صدور مجوز نشریه مخالفت کند یا ظرف ۲۰ روز نسبت به صدور مجوز با اعلام کتبی دلایل عدم موافقت، اقدام نکند، متقاضی م ی تواند اعتراض خود را به صورت مکتوب به شورای فرهنگی دانشگاه اعلام کند. شورای فرهنگی موظف است ظرف ۳۰ روز موضوع اعتراض را بررسی و اعلام نظر کند.

ماده ۲۳- مسئولیت کلیه مطالب مندرج در نشریه به عهده مدیر مسئول است و وی موظف است سه نسخه از هر شماره را بلافاصله پس از انتشار به دبیرخانه کمیته ناظر دانشگاه تحویل دهد.

تبصره: دبیرخانه کمیته ناظر دانشگاه موظف است دو نسخه از نشریه را به دبیرخانه شورای مرکزی ناظر ارسال کند.

ماده ۲۴- در صورتی که صاحب امتیاز ظرف مدت حداکثر شش ماه از زمان صدور مجوز پس از اخطار کتبی و مهلت یک ماهه اقدام به انتشار نشریه نکند، مجوز صادره از اعتبار ساقط است.

ماده ۲۵- نشریات موظفند توالی انتشار مندرج در امتیاز خود را رعایت کنند. در غیر این صورت پس از سه مرحله متوالی عدم انتشار، صاحب امتیاز برای پاسخگویی به کمیته ناظر احضار و در صورت عدم ارائه دلایل قانع کننده، مجوز نشریه لغو می شود.

ماده ۲۶- صاحب امتیاز م تواند درخواست خود را مبنی بر انتقال امتیاز نشریه به دیگری یا تغییر مشخصات ذکر شده در فرم درخواست مجوز نشریه (اعم از مدیر مسئول، نام نشریه، دوره انتشار و زمینه انتشار) به کمیته ناظر ارائه کند و کمیته ناظر موظف است ظرف یک ماه مراتب موافقت یا عدم موافقت خود را به صورت مکتوب به صاحب امتیاز اعلام کند.

بخش سوم: حقوق نشریات دانشگاهی

ماده ۲۷- نشریات دانشگاهی از کلیه حقوق مصرّح در قانون مطبوعات جمهوری اسلامی ایران برخوردارند. از جمله:
۱- جستجو، کسب و انتشار اخبار داخل و خارج دانشگاه به منظور افزایش آگاهی جامعه دانشگاهی با رعایت موازین قانونی و حفظ مصالح جامعه.

۲- هیچ مقام دولتی و غیر دولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقال های درصدد اعمال فشار بر نشریات برآید یا به سانسور و کنترل محتوای نشریات مبادرت ورزد.

۳- نشریات دانشجویی حق دارند نظرها، انتقادهای سازنده، پیشنهادها و توضیحات دانشجویان و مسئولان دانشگاه را با رعایت موازین اسلامی و مصالح دانشگاه و جامعه درج کنند.

ماده ۲۸- معاونت دانشجویی و فرهنگی و سایر نهادهای فرهنگی دانشگاه باید در چارچوب قوانین و در حدود اختیارات و امکانات از نشریات دانشگاهی حمایت کنند.

تبصره: معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه سالانه از محل بودجه فرهنگی مبلغی را برای حمایت و کمک به انتشار نشریات دانشگاهی پی شبینی م یکنند و متناسب با شرایط و مطابق ضوابط و مقررات در اختیار آنان قرار میدهد.

ماده ۲۹- دستگاهها موظفند جشنواره کشوری نشریات دانشجویی را با هماهنگی کلیه دستگاهها و مسئولیت یک دستگاه حداقل سالی یکبار برگزار نمایند و نشریات برتر را شناسایی و تشویق کنند.

تبصره ۱- دستگاهها میتوانند بصورت مستقل جشنواره های منطقه ای یا مشابه آن را برگزار نمایند.

تبصره ۲- نشریات دارای رتبه های اول، دوم و سوم علاوه بر جوایز جشنواره مشمول حمایت های مادی و معنوی دستگاه مربوطه تا جشنواره بعدی خواهند بود.

بخش چهارم: حدود نشریات دانشگاهی

ماده ۳۰- نشریات دانشگاهی در انتشار مطالب و تصاویر جز در موارد اخلاص به مبانی و احکام اسلام و حقوق عمومی و خصوصی مطابق ماده ۶ قانون مطبوعات، آزاد هستند.

ماده ۳۱- هرگاه نشریه ای مطالبی مشتمل بر توهین، افترا، خلاف واقع یا انتقاد نسبت به اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) منتشر کند، ذینفع حق دارد پاسخ آن را حداکثر تا دو ماه از تاریخ انتشار به صورت مکتوب برای همان نشریه ارسال کند و نشریه مزبور نیز موظف است توضیح یا پاسخ دریافت شده را حداکثر یک ماه پس از وصول پاسخ در همان صفحه و ستون و با همان حروفی که اصل مطلب منتشر شده است به رایگان به چاپ برساند، منوط به آنکه جواب از دو برابر اصل مطلب تجاوز نکند و متضمن توهین و افترا به کسی نباشد.

تبصره ۱: اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند، در این صورت حق پاسخگویی مجدد برای معترض باقی است، بدیهی است درج قسمتی از پاسخ، در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره و به طور کامل درج شود.

تبصره ۲: در صورتی که نشریه پاسخ را منتشر نکند ذینفع می تواند به کمیته ناظر شکایت کند و کمیته ناظر در صورت محق شناختن شاکی، جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار خواهد کرد و اگر این اخطار مؤثر واقع نشود، کمیته ناظر، نشریه را به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۶ ماده ۴۰ محکوم می کند.

تبصره ۳: مفاد این ماده و تبصره های آن نافی حق ذینفع در خصوص پیگیری شکایت از طریق کمیته ناظر یا مراجع ذیصلاح نخواهد بود.

ماده ۳۲- در صورت شکایت شاکی خصوصی از یک نشریه مبنی بر انتشار هر نوع مطلب مشتمل بر تهمت، افترا، فحش و الفاظ رکیک یا نسب تهی توهین آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص، تهدید و هتک شرف یا حیثیت یا افشای اسرار شخصی، نشریه به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محکوم می گردد.

ماده ۳۳- نشریات دانشگاهی که بنا به تشخیص کمیته ناظر مرتکب تخلفات مواد ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ قانون مطبوعات شوند، به یکی از تنبیهات بندهای ۱۰ تا ۱۳ ماده ۴۰ محکوم می شوند.

ماده ۳۴- در صورت انتشار عکسها، تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی، کمیته ناظر، نشریه را به یکی از بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محکوم می کند و در صورت تکرار جرم پس از محکومیت اولیه، نشریه به یکی از تنبیهات بندهای ۱۰ تا ۱۳ این ماده محکوم می شود.

ماده ۳۵- نشریات دانشگاهی که بنا به تشخیص کمیته ناظر مرتکب تخلفات موضوع ماده ۲۹ قانون مطبوعات شوند به یکی از تنبیهات بندهای ۸ و ۹ ماده ۴۰ محکوم می شوند.

ماده ۳۶- هرگاه نشریه ای مطالب و تصاویری مانند توهین، تهمت، فحش، الفاظ رکیک، تحقیر، تهدید، هتک حرمت یا حیثیت و نظایر آن منتشر نماید، تخلف عمومی محسوب م یگردد. در این صورت رئیس کمیته ناظر می تواند از ادامه فعالیت نشریه جلوگیری نماید و موضوع را جهت بررسی به کمیته ناظر ارجاع دهد. کمیته ناظر موظف است موضوع را خارج از نوبت بررسی و در صورت احراز تخلف، متخلف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محکوم می شود.

تبصره: مدت رسیدگی به پرونده نشریه ای که از ادامه انتشار آن جلوگیری شده است نباید از ۱۰ روز بیشتر شود.

ماده ۳۷- در صورت تخلف از تبصره ۵ ماده ۱ یا مواد ۱۷، ۱۹ و ۲۴ این دستورالعمل برای بار اول نشریه به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ و در صورت تکرار به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۷ ماده ۴۰ محکوم می شود.

ماده ۳۸- در صورتی که «نشریه ای» بدون اخذ مجوز از کمیته ناظر منتشر شود توقیف شده و انتشاردهنده به مدت یک سال نمی تواند صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر نشریه جدیدی باشد و در صورت تکرار اگر متخلف شخص حقیقی و دانشجو باشد تا پایان مقطع تحصیلی و در صورتی که متخلف شخص حقوقی یا عضو هیأت علمی باشد تا سه سال حق انتشار و شرکت در انتشار هیچ نشریه ای را نخواهد داشت.

ماده ۳۹- در مواردی که تخلف ارتكابی نشریه براساس قوانین موضوعه کشور جرم تلقی شود بنا به تشخیص کمیته ناظر مدیر مسئول نشریه جهت تصمیم گیری مقتضی به کمیته انضباطی معرفی می شود.

بخش پنجم: تنبیهات

ماده ۴۰- موارد تنبیهی متخلفان به شرح زیر است:

۱- احضار به کمیته ناظر و تذکر شفاهی

۲- تذکر کتبی

۳- اخطار کتبی

۴- محرومیت موقت نشریه از تسهیلات دانشگاهی تا شش ماه

۵- محرومیت موقت مدیر مسئول از تصدی این سمت تا ۶ ماه

۶- محرومیت موقت مدیر مسئول از تصدی این سمت از ۶ ماه تا یک سال

۷- توقیف موقت نشریه تا ۳ ماه

۸- توقیف موقت نشریه از سه ماه تا ۶ ماه

۹- توقیف موقت نشریه از ۶ ماه تا یک سال

۱۰- توقیف موقت نشریه از یک تا دو سال

۱۱- منع دائم انتشار نشریه

۱۲- منع دائم انتشار نشریه و محرومیت مدیر مسئول از تصدی این سمت تا یک سال

۱۳- منع دائم انتشار نشریه و محرومیت مدیر مسئول از تصدی این سمت تا پایان مقطع تحصیلی

بخش ششم: رسیدگی به تخلفات و شکایات

ماده ۴۱- کمیته ناظر موظف است به شکایات مکتوب حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت و ثبت آن در دبیرخانه، رسیدگی کرده و رأی خود را صادر کند.

ماده ۴۲- کمیته ناظر، مدیر مسئول نشری های را که تخلف کرده یا از آن شکایت شده است به صورت کتبی و با ذکر دقیق موارد تخلف یا شکایت و با ارائه مهلت یک هفت های از تاریخ ابلاغ جهت ادای توضیحات دعوت می کند و در صورت عدم حضور غیرموجه وی یا عدم ارائه توضیحات کتبی، کمیته ناظر می تواند حکم مقتضی را در مورد نشریه صادر کند.

ماده ۴۳- کمیته ناظر باید آرای خود را با ذکر موارد تخلف یا شکایت مستند به مواد ۳۰ تا ۳۹ صادر و آن را به صورت کتبی حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از صدور به مدیر مسئول و شاکی خصوصی نشریه ابلاغ کند.

ماده ۴۴- آرای صادره، ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض و درخواست تجدید نظر در شورای فرهنگی دانشگاه است. در صورت عدم اعتراض در مهلت تعیین شده، حکم، قطعی محسوب می شود.

ماده ۴۵- احکام صادره از سوی کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی تا زمانی که نقض نشده اند لازم الاجرا هستند.

ماده ۴۶- شورای فرهنگی دانشگاه موظف است رأی خود را در مورد اعتراضات مکتوب واصله حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت اعتراض توسط دبیرخانه، به صورت مکتوب به معترض و کمیته ناظر دانشگاه ابلاغ کند.

ماده ۴۷- تصمیم شورای فرهنگی دانشگاه ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ، قابل اعتراض به شورای مرکزی ناظر است. شورای مرکزی ناظر موظف است ظرف دو ماه از تاریخ دریافت اعتراض رأی خود را صادر و آن را ابلاغ کند. آرای شورای مرکزی ناظر، قطعی و لازم الاجرا است.

بخش هفتم: نحوه ابلاغ، اجرا و تفسیر این دستورالعمل

ماده ۴۸- نحوه صدور مجوز نشریات دانشگاهی، نظارت بر آنها، رسیدگی به تخلفات و شکایات تنها براساس دستورالعمل حاضر خواهد بود. تعیین و تصویب هرگونه شرایط و مقررات مغایر یا محدود کننده علاوه بر مفاد این آئی نامه نظیر صدور مجوزهای مشروط یا موقت ممنوع است.

ماده ۴۹- به کلیه نشریات دانشگاهی که قبل از تصویب این دستورالعمل انتشار می یابند مدت هشت ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل فرصت داده می شود تا خود را با ضوابط و مقررات این دستورالعمل منطبق کنند. تبصره: در صورت عدم انطباق در مهلت مقرر مجوز نشریه با صلاحدید کمیته ناظر لغو خواهد شد.

ماده ۵۰- دستورالعمل اجرایی نشریات دانشگاهی در ۵۰ ماده و ۴۴ تبصره در تاریخ به تصویب شوراهای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی رسید.

طبق ماده ۵ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، مصوبه جلسه شماره ۵۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، و بنا به مصوبه شوراهای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی دستورالعمل اجرایی این ضوابط جهت اجرا به دانشگاهها و مؤسسه های آموزشی و پژوهشی ابلاغ می گردد.